

A-PBT-A-15/2014. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület a **B.E.M.** kérelmező (xxx; a továbbiakban: *Kérelmező*) **ABC Biztosító** (yyy; a továbbiakban: *Pénzügyi Szolgáltató*) ellen benyújtott kérelmére indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2014. február 17. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy az ajánlás kézhezvételétől számított 60 (hatvan) napon belül fizessen meg a Kérelmező felé további 323.280 Ft (azaz háromszázhuszónhárromezer-kétszáznyolcvan forint) biztosítási szolgáltatási összeget.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: *MNB tv.*) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmező azon jogát, hogy a Pénzügyi Szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését az MNB tv. 113. §-ának b) pontja, 116. §-a, valamint 119. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a 2013. november 8. napján indult eljárásban kérelemmel (a továbbiakban: *Kérelem*) fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez, amelyben a Pénzügyi Szolgáltatóval szemben fennálló, casco biztosításból fakadó igényével kapcsolatos jogvitája felülvizsgálatát kérte a Testülettől.

A Kérelemben ismertetett és a becsatolt okiratokból megállapítható tényállás szerint a Kérelmező és a Pénzügyi Szolgáltató között, 2011. december 11. napi kockázatviselési kezdettel, xxx vagyonszükségleti szerződés jött létre az xxx forgalmi rendszámú, xxx típusú személygépjárműre (a továbbiakban: *Gépjármű*) vonatkozóan, a Gépjármű lopáskára vonatkozásában 10%-os önrészesedés kikötése mellett.

A Gépjárművet 2013. június 3. 15:00 óra és 2013. június 4. 5:30 óra közötti időszakban ismeretlen tettes eltulajdonította. A bűncselekménnyel kapcsolatos nyomozást az xxx Rendőrkapitányság xxx számú határozatával – mivel az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható – felfüggesztette.

A lefolytatott kárrendezési eljárás alapján a Pénzügyi Szolgáltató mindösszesen 1.131.480 Ft összegű biztosítási szolgáltatást teljesített a Kérelmező felé, amelyről 2013. szeptember 16. napján kelt levelével tájékoztatta. A levélben tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy álláspontja szerint a benyújtott okiratokból megállapítható, hogy a Kérelmező súlyosan gondatlanul járt el, amikor az autó forgalmi engedélyét a gépjárműben hagyta, ezért 70-30%-os kármegosztást alkalmazott a Kérelmezőre nézve kedvezőbben. A Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmező panaszát – lényegében azonos indokok mellett – szintén elutasította.

A Pénzügyi Szolgáltató elutasító válaszára figyelemmel a Kérelmező kérte a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy határozatával kötelezze a Pénzügyi Szolgáltatót az általa a Pénzügyi Szolgáltató felé bejelentett kárigény 10%-os önrésszel csökkentett összegének megfizetésére.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában fenntartotta a kárigényt elutasító leveleiben foglaltakat, mely szerint a Kérelmező igényének jogosságát nem ismeri el. Álláspontja szerint a kárigény elbírálása és a kármegosztás alkalmazása során jogszerűen járt el. A kármegosztás körében hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH2002.487 szám alatt közzétett irányadó eseti döntésére.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában nyilatkozott, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntését kötelezőként nem fogadja el, a döntésnek alávetni magát nem kívánja.

Az ügyben 2014. február 17. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson a Kérelmező előadta, hogy a Gépjármű kárcori értékét elfogadja, csak a kármegosztás arányát vitatja. A rendőrségi jegyzőkönyvbe az eljáró előadó tanácsára írták rá, hogy bennmaradt a kocsi a forgalmi engedély. Előadta, hogy a forgalmi nem az autóban maradt, hanem éppen abban az időszakban történt költözésük miatt elkeveredhetett. Mivel másolata volt a forgalmi engedélyről, azt meg tudta küldeni a Pénzügyi Szolgáltató részére a kárrendezés során. Fenntartotta, hogy a gépjármű ellopását nem befolyásolhatta a forgalmi engedély sorsa. Elmondta, hogy 10 % önrész és 90-10 %-os kármegosztás mellett kész egyezségeket kötni.

A Pénzügyi Szolgáltató képviselője előadta, hogy nem vitatja a jogalapot, azonban közrehatást állapított meg. Kiemelte ugyanakkor, hogy a rendőrségi jegyzőkönyv azt rögzítette, hogy a forgalmi engedély vélhetően a gépjárműben maradt. Előadta, hogy életszerűbb, hogy az a gépjárműben maradt, hiszen a gépjármű napi használata során az bizonyára a Kérelmezőnél volt. Az ítélezési gyakorlatra hivatkozva ugyanakkor fenntartotta, hogy a forgalmi engedély eltűnése fokozott kockázatot jelent a biztosítóknak, főleg külföldre menekítés, külföldön forgalomba helyezés esetén. Álláspontja szerint 30-50% között szoktak hasonló tényállás mellett közrehatást megállapítani a bíróságok. Nem vitatta, hogy a kizárások közé nem építheti be a forgalmi engedély meglétét a biztosító, de az közrehatásként figyelembe vehető. A szabályzatuk e szempontból egyértelműen fogalmaz, előre megnevezte ezen tényállást, mint súlyosan gondatlan magatartást. Fenntartotta, hogy a Pénzügyi Szolgáltató által alkalmazott 30 %-os közrehatás a bírói gyakorlat minimumához igazodik, így további egyezségi ajánlatot nem kívánt tenni. Kérdésre elmondta, hogy nem vitatja, hogy a vonatkozó legfelsőbb bírósági döntések óta változott a tulajdonjog igazolás módja, és jelenleg a törzskönyv igazolja a tulajdonjogot, de ennek ellenére nem tud egyezségi ajánlatot tenni.

A Kérelmező előadta, hogy a forgalmi engedély eltűnése nem növelte a külföldre juttatás esélyét, hiszen azonnal feljelentést tettek, így a gépjármű körözés alá került. Az ellopás és a feljelentés között legfeljebb 6 óra telhetett el.

A Kérelmező Kérése az alábbi indokoknál fogva **részben megalapozott**.

1. Az eljárás során tényként volt megállapítható, hogy a felek között, 2011. december 11. napi kockázatviselési kezdettel, xxx vagyonbiztosítási szerződés (a továbbiakban: *Biztosítás*) jött létre Gépjárműre vonatkozóan. A Biztosítás a Gépjármű lopására vonatkozásában 10%-os önrészesedést állapított meg.

A Kérelmező a Biztosítás általános szerződési feltételeinek átvételét aláírásával elismerte, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: *Ptk.*) 200. § (1) bekezdésében foglalt szerződési szabadság elve, és a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a Biztosítás általános szerződési feltételeit (a továbbiakban: *Feltételek*) a felek közös megállapodásukkal a biztosítási szerződés részévé tették.

A felek között nem volt vitás a lopáskár mint biztosítási esemény bekövetkezése, és a Gépjármű káridőponti forgalmi értékére nézve is egyezően nyilatkoztak, mely szerint azt 1.796.000 Ft összegben elfogadják.

2. A jogvita elsődlegesen abban a kérdésben alakult ki a felek között, hogy a Gépjármű forgalmi engedélye ténylegesen a Gépjárműben maradt-e. A Kérelmező ebben a körben korábbi nyilatkozatát pontosítva arra hivatkozott, hogy nem bizonyított, hogy a forgalmi engedélyt a Gépjárművel együtt eltulajdonították, álláspontja szerint az a költözködés során is elveszhetett.

E körben a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa figyelembe vette a Kérelmező mint sértett által az xxx Rendőrkapitányság előtt tett, feljelentésről felvett, yyy számú jegyzőkönyvben foglaltakat, amely a Kérelmező nyilatkozata alapján az eltulajdonított tárgyak között szerepelteti a Gépjármű xxx sorszámú forgalmi engedélyét.

A nevezett rendőrségi jegyzőkönyv bizonyító ereje tekintetében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: *Pp.*) 195. § (1) bekezdésében foglaltak nyújtanak iránymutatást. A Pp. hivatkozott rendelkezése szerint az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az *okiratban foglalt nyilatkozat megtételét*, valamint annak idejét és módját. Ugyanilyen bizonyító ereje van az olyan okiratnak is, amelyet más jogszabály közokiratnak nyilvánít.

A törvény idézett rendelkezéséből következően, a nevezett jegyzőkönyv hitelt érdemlően bizonyítja azt, hogy az xxx Rendőrkapitányság a Kérelmező által megjelölt ügyben, az adott napon tanúkihallgatást tartott, és az adott ügyben a Kérelmező mint sértett a jegyzőkönyvben foglalt tartalmú tanúvallomást tette.

A Kérelmezőnek a fenti közokiratban foglaltakkal szemben kellett volna bizonyítania azt, hogy az ott rögzítettek nem felelnek meg a valóságnak, és a forgalmi engedély mégsem került a Gépjárművel együtt eltulajdonításra. Mivel a Kérelmező ezen állítását alátámasztó bizonyítékot nem tudott az eljárás során előterjeszteni, így a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa bizonyítottan fogadta el, hogy a forgalmi engedély a Gépjárműben volt az eltulajdonítás időpontjában.

3. Az eljárás során a fentiek mellett abban a kérdésben bontakozott ki jogvita, hogy a forgalmi engedély Gépjárműben hagyását hogyan kell értékelni és milyen jogkövetkezmények fűződhetnek ahhoz, így különösen, hogy az alapot adhat-e a kármegosztás alkalmazására.

A Ptk. 555. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a biztosított köteles a kárt tőle telhetően enyhíteni. A felek megállapodhatnak a biztosított kármegelőzési és kárenyhítési teendőiben. Ennek elmulasztása esetén a biztosító a Ptk. 556. §-ának (3) bekezdése alapján mentesül a szolgáltatási kötelezettség alól. A Ptk. 556. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében a biztosító mentesül fizetési kötelezettsége alól, amennyiben bizonyítja, hogy a kárt a biztosított, illetőleg hozzátartozója okozta jogellenesen, szándékosan vagy súlyosan gondatlanul.

A Ptk. 555. §-a a biztosított kárenyhítési kötelezettségére, míg a Ptk. 556. §-a a biztosítottnak a káresemény okozásával kapcsolatos magatartásához fűz jogkövetkezményeket. A forgalmi engedélynek a Gépjárműben hagyását azonban helyesen a kármegelőzési kötelezettség körében elkövetett mulasztásnak kell minősíteni. Erről pedig sem a Ptk. 555. §-a, sem pedig a Ptk. 556. §-a nem rendelkezik. Ezért a biztosított kármegelőzési kötelezettsége a Ptk. 277. §-ának (2) bekezdésében meghatározott együttműködési kötelezettségéből vezethető le, amely szerint a kötelezettnek a szerződés teljesítése érdekében úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon elő kell segítenie a teljesítést. Elmulasztásának jogkövetkezménye pedig nem a biztosító mentesülése, hanem a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdésében foglalt utaló szabály folytán a kártérítés általános szabályainak az alkalmazása. Erre figyelemmel a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa megállapította, hogy nincs akadálya a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdésében foglalt kármegosztásnak.

Ennek körében a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa figyelemmel volt arra, hogy a Gépjárműben hagyott forgalmi engedély a biztosító kockázatát nem fokozta, az eltulajdonítás valószínűségét nem növelte, annak végrehajtását nem könnyítette meg. Ugyanakkor a gépjárművek eltulajdonításának célja általában azok újraértékesítése, ismételt forgalomba helyezése, illetve olyan helyre juttatása, ahol a gépjármű alkatrészeire bontható. Az elkövető az eredeti forgalmi engedély birtokában egy esetleges – a tárgykörözés elrendelését megelőző – közúti ellenőrzés során a gépjármű jogszerű használatának látszatát keltheti, illetve az érvényes forgalmi engedély birtoklása kétségkívül megkönnyíti a gépjármű államhatáron keresztül történő külföldre menekítését is. Ezért a közbiztonság alakulására és a gépjárműlopások számára figyelemmel, kármegelőzési kötelezettsége keretében minden tulajdonostól elvárható, hogy őrizetlenül hagyott járművében forgalmi engedélyt ne hagyjon.

Mindezekre figyelemmel a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa megállapította, hogy a Kérelmező nem tett maradéktalanul eleget kármegelőzési kötelezettségének, így vonatkozásában is helye van kármegosztás alkalmazásának.

4. Ennek körében az eljáró tanács rámutat, hogy a Pénzügyi Szolgáltató alappal hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH2002.487 szám alatt közzétett eseti döntésére, azonban az általa hivatkozott, és a nevezett döntésben alkalmazott biztosítóra terhesebb 30-70%-os kármegosztási arányt nem tartotta megalapozottnak az alábbi indokok alapján.

A nevezett, és a kármegosztás körében a Pénzügyi Szolgáltató által hivatkozott eseti döntés alapját képező tényállás szerint a biztosított a gépjármű kulcsát és forgalmi engedélyét is a gépjárműben hagyta, míg a jelen ügy tárgyát képező esetben kizárólag a forgalmi engedély maradt a gépjárműben. Mindemellett kiemelés érdemel, hogy a nevezett döntés alapját képező tényállás szerint az adott gépjárművet 1995-ben tulajdonították el, amikor a gépjárművek tulajdonjogát hitelt érdemlően igazolta a forgalmi engedély. 1999-től azonban a gépjármű tulajdonjogának igazolására bevezetésre

került a gépjármű törzskönyv, melynek folytán a forgalmi engedély önmagában jelenleg nem alkalmas a gépjármű tulajdonjogának igazolására, a gépjármű értékesítésére. A fentiek mellett a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa figyelembe vette továbbá, hogy a Kérelmező a lopás észlelését követően haladéktalanul feljelentést tett, melynek következtében a Gépjármű vonatkozásában körözés került kibocsátásra, amely szintén megnehezítette a gépjármű külföldre vitelét.

Mindezen körülményeknek az egybevetése alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa mérlegeléssel a Pénzügyi Szolgáltatóra terhesebben 10-90%-os kármegosztást alkalmazott.

Ennek alapján a Gépjármű 1.796.000 Ft összegű káridőponti forgalmi értékének, a 10% mértékű önrészesedésnek, valamint a fenti 10-90%-os kármegosztásnak a figyelembevételével a Pénzügyi Szolgáltatót 1.454.760 Ft mértékű szolgáltatási kötelezettség terheli. Ennek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a nevezett kötelezettség és a ténylegesen megfizetett 1.131.480 Ft összegű térítés különbségének, azaz 323.280 Ft-nak a megfizetésére hívta fel ajánlásában a Pénzügyi Szolgáltatót.

Az MNB tv. 113. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdekében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

Mivel a Kérelmező Kérelme a fentiek szerint részben megalapozott és a Pénzügyi Szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2014. február 24.

Fábián Attila s.k.,
eljáró tanács tagja

Dr. Matovics Ruben Ferenc s.k.,
eljáró tanács elnöke

Dr. Sebestyén Ádám s.k.,
eljáró tanács tagja